

ENERGEETIKA- JA KESKKONNAMINISTER
MÄÄRUS

**Elutähtsa teenuse kirjeldus ja toimepidevuse
nõuded vedelkütusega varustamisel**

Määrus kehtestatakse kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 82 lõike 6 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Määrusega kehtestatakse kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 81 lõike 3 punktis 21 nimetatud elutähtsa teenuse kirjeldus ja toimepidevuse nõuded.
- (2) Määruses sätestatakse elutähtsa teenuse taseme, valmisoleku ja teenuse katkestuse ennetamise nõuded. Samuti sätestatakse tingimused, mille puhul on tegemist elutähtsa teenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest põhjustatud olukorraga ja nõuded elutähtsa teenuse põhitegevust toetavate teenuste sisseostmiseks teiselt ettevõtjalt ning elutähtsa teenuse ulatusliku katkestuse või selle ohust teavitamise korraldus.

§ 2. Mõisted

- (1) Autonoomse elektritoitega tankla on tankla, mis on varustatud paikse elektrigeneraatori või mõne muu tehnilise seadmega selliselt, et elutähtsa teenuse katkestuse korral suudab hiljemalt 30 minuti jooksul minna üle autonoomsele elektritoitele ning taastada kütuse ööpäevaringse müügi ja vedelkütuse kättesaadavuse.
- (2) Autonoomse elektritoite valmidusega tankla on tankla, mis on varustatud tehniliste lahendustega, mis võimaldavad elutähtsa teenuse katkestuse korral käivitada tankla töö elektrigeneraatori abil või ühendada tankla ajutise autonoomse elektritoiteallikaga, tagades seeläbi kütuse müügi ja vedelkütuse kättesaadavuse taastamise vastavalt käesoleva määruse §-s 6 sätestatud ajale.
- (3) Vedelkütus käesoleva määruse tähenduses on mootorsõidukites kasutatav vedel põlevaine.
- (4) Vedelkütusega varustamine kui elutähtis teenus on vedelkütust tarbivatele isikutele Eesti territooriumil vedelkütuse kättesaadavuse tagamine.
- (5) Vedelkütusega varustamise kui elutähtsa teenuse osutaja on vedelkütuse seaduse § 3 lõike 7 punktis 1 esitatud nõuetele vastav kütusemüüja või vedelkütuse seaduse § 3 lõike 7 punktis 2 esitatud nõuetele vastav aktsiisilaopidaja.

§ 3. Elutähtsa teenuse taseme ja valmisoleku nõuded

(1) Vedelkütuse seaduse § 3 lõike 7 punktis 1 esitatud nõuetele vastav kütusemüüja (edaspidi *vedelkütuse müüja*) tagab vedelkütuse kättesaadavuse vähemalt käesoleva määruse § 4 lõikes 1 märgitud tanklates koos hanke-, tarne- ja müügisüsteemi toimimisega.

(2) Vedelkütuse müüja tagab elutähtsa teenuse ulatusliku katkestuse või selle ohu korral käesoleva määruse § 4 lõigetes 1 ja 2 märgitud tanklates vedelkütuse kättesaadavuse eelisjärjekorras alarmsõidukitele, mille teenuse katkestamisega kaasneb vahetu oht inimesele.

(3) Teise elutähtsa teenuse katkestuse või selle ohu korral tagavad vedelkütuse müüja ja aktsiisilaopidaja teenuse toimimise oma kriisiplaani kohaselt.

(4) Vedelkütuse müüja ja aktsiisilaopidaja analüüsivad riskianalüüsis ja kirjeldavad kriisiplaanis oma tegevust vähemalt järgmiste ohtude korral:

- 1) ekstreemsed ilmastikuolud;
- 2) vedelkütuse varustamiseks vajaliku kriitilise taristu purunemine või selle tehniline rike;
- 3) olulise töötaja puudumine;
- 4) keskkonnareostus;
- 5) küberintsident;
- 6) vedelkütuse tarnehäired või lepingupartneri poolt lepingu mittetäitmine;
- 7) teiste kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 81 lõikes 3 sätestatud elutähtsate teenuste katkemine;
- 8) kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 16 kohases üleriigilises riskianalüüsis analüüsitud oht või muu sarnast olukorda põhjustada võiv oht.

§ 4. Vedelkütuse varustamise teenuse katkestuse ennetuse nõuded

(1) Vedelkütuse müüjal on kohustus elutähtsa teenuse osutamise tagamiseks varustada autonoomse elektritoitega üks tankla vähemalt kolmes maakonnas, millest üks tankla on Tallinnas või Harjumaal.

(2) Vedelkütuse müüjal on kohustus elutähtsa teenuse osutamise tagamiseks varustada autonoomse elektritoite valmidusega vähemalt kuut tanklat vähemalt kolmes maakonnas.

(3) Vedelkütuse müüja teavitab autonoomse elektritoitega tankla ja autonoomse elektritoite valmidusega tankla asukohast Kliimaministeeriumi hiljemalt 30 päeva jooksul pärast asukoha valikut ning avaldab autonoomse elektritoitega tankla ja autonoomse elektritoite valmidusega tankla asukoha aadressi oma veebilehel.

(4) Vedelkütuse müüja esitab 30 päeva jooksul pärast autonoomse elektritoite paigaldamist autonoomse elektritoitega varustatud tankla asukoha elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldajale või tema kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 82 lõike 4 alusel määratud asutusele, kes teeb haldusjärelvalvet nõuete täitmise üle.

(5) Käesoleva määruse § 3 lõikes 1 nimetatud vedelkütuse müüja tagab elutähtsa teenuse ulatusliku katkestuse või selle ohu korral, kui elektroonilise side võrgu toimimist, kaardipõhise makse tehingu vastuvõtmist või selle tehingu töötlemist võimaldava infosüsteemi häire ei võimalda nimetatud olukordades kaardipõhise maksetehingu teostamist või takistab seda oluliselt, oma tanklaketi tanklates valmisoleku teostada võrguühendusega

kaardimakseid kaardiskeemide reeglite järgi ning pangakaardi väljastaja määratud limiidi ulatuses.

(6) Elektrikatkestuse puhul käesoleva paragrahvi lõiget 5 rakendatakse ainult juhul, kui elektritoide on tagatud.

(7) Aktsiisilaopidaja, kelle aktsiisilao mahutipargi maht on vähemalt 15 000 m³, tagab elektri või sidekatkestuse korral vähemalt 72 tunniks kütuse tarbimisse lähetamise võimekuse Eestis esimeseks tarbimiseks 24 tunni jooksul mahus, mis vastab 0,1 protsendile mahutipargi kogumahust, kuid mitte vähem kui 300 kuupmeetrit.

§ 5. Nõuded autonoomse elektritoitega varustatud tanklale

(1) Autonoomse elektritoitega tankla kütusemahutite summaarne mahutavus peab mootoribensiinide puhul olema minimaalselt 30 000 liitrit ja diislikütuste puhul minimaalselt 30 000 liitrit.

(2) Väljaspool Harju, Ida-Viru, Tartu ja Pärnu maakonda asuva autonoomse elektritoitega tankla kütusemahutite summaarne mahutavus peab mootoribensiinide puhul olema minimaalselt 20 000 liitrit ja diislikütuste puhul minimaalselt 20 000 liitrit.

(3) Autonoomse elektritoitega tankla mootoribensiini ja diislikütuse summaarne jääk ei tohi ühelgi ajahetkel mootoribensiinide puhul olla väiksem kui 15 000 liitrit ja diislikütuste puhul väiksem kui 15 000 liitrit.

(4) Lõikes 2 sätestatud tanklates ei tohi kütuse summaarne jääk ühelgi ajahetkel mootoribensiinide puhul olla väiksem kui 10 000 liitrit ja diislikütuste puhul väiksem kui 10 000 liitrit.

(5) Lõigetes 2 ja 3 nimetatud kohustust ei rakendata:

- 1) diislikütusele oktoobri- ja novembrikuus, kui toimub ettevalmistus talvisele diislikütusele üleminekuks;
- 2) mootoribensiini osas märtsi- ja aprillikuus, kui toimub ettevalmistus suvisele mootoribensiinile üleminekuks;
- 3) seadusest tulenevate kütuse koostise muudatuste osas muudatuse jõustumise kuul ja sellele eelneval kalendrikuul;
- 4) käesoleva määruse § 4 lõikes 2 nimetatud tanklatele.

§ 6. Elutähtsa teenuse katkestuse lubatud aeg

Elutähtsa teenuse katkestuse lubatud aeg on:

- 1) paragrahvi 2 lõikes 5 nimetatud aktsiisilaopidajatele kuni 24 tundi;
- 2) paragrahvi 4 lõikes 1 nimetatud tanklatele kuni pool tundi;
- 3) paragrahvi 4 lõikes 2 nimetatud tanklatele kuni 24 tundi.

§ 7. Elutähtsa teenuse taastamise korraldus

Vedelkütusega varustamise kui elutähtsa teenuse osutaja (edaspidi *elutähtsa teenuse osutaja*) lähtub elutähtsa teenuse taastamisel kriisiplaanis esitatud teenuse taastamise prioriteetidest, arvestades võimaluse korral järgmisega:

- 1) esimesena taastatakse teenus vedelkütust tarbivatele isikutele (edaspidi *tarbija*), kelle teenuse katkestusega kaasneb vahetu oht inimestele;

2) teisena taastatakse teenus tarbijatele, kes tagavad elutähtsaid teenuseid või riigikaitset.

§ 8. Elutähtsa teenuse osutamist toetavate teenuste ostmise nõuded

Elutähtsa teenuse osutaja lähtub elutähtsa teenuse osutamist toetavate teenuste ostmisel lepingupartneri võimest osutada teenust elutähtsa teenuse ulatusliku katkestuse korral.

§ 9. Elutähtsa teenuse katkestusest põhjustatud olukord

Elutähtsa teenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest põhjustatud olukorraga on tegemist juhul, kui esineb vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) vedelkütuse müüja ei suuda tagada käesoleva määruse § 4 lõikes 1 sätestatud tanklates katkematut teenust või § 4 lõikes 2 nimetatud autonoomse elektritoite valmisolekut käesoleva määruse §-s 6 nõutud aja jooksul ja selle tulemusena on teenuse katkemise piirkonnas ohustatud käesoleva määruse §-s 7 nimetatud prioriteetsetele tarbijatele kütuse väljastamine;
- 2) aktsiisilaopidaja ei suuda tagada käesoleva määruse § 4 lõike 7 ja § 6 punkti 1 tasemel teenust ja selle tulemusena on Eestis kütuse tarbimisse lähetamine häiritud;
- 3) katkeb vedelkütusega varustamise tarneahel ja olukorra lahendamiseks on vaja võtta kasutusele riigi vedelkütusevaru või rakendada muid kütust säästvaid meetmeid.

§ 10. Elutähtsa teenuse ulatusliku katkestuse või selle ohust teavitamise korraldus

(1) Elutähtsa teenuse osutaja teavitab viivitamata elutähtsa teenuse häirest, katkestusest või selle ohust elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldajat ning kriisiplaanis sätestatud korras teisi teabevahetusse kaasatud asutusi ja isikuid.

(2) Lõikes 1 kirjeldatud teavitus sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- 1) katkestuse toimumise aeg ja kestus;
- 2) katkestuse tegelik või oletatav põhjus ja hetkeolukorra lühikirjeldus;
- 3) teenuse taastamiseks või teenuse katkestuse mõju vähendamiseks rakendatud ja rakendatavad meetmed;
- 4) esialgsed andmed prognoositava kahju kohta teenuse tarbijale;
- 5) esialgsed andmed prognoositava mõju kohta teiste elutähtsate teenuste toimepidevusele;
- 6) vajaduse korral esialgsed andmed prognoositava mõju kohta keskkonnale.

§ 11. Määruse jõustumine

(1) Määruse § 4 lõige 2 jõustub 2027. aasta 1. aprillil.

(2) Määruse § 4 lõige 7 jõustub 2026. aasta 1. novembril.

(allkirjastatud digitaalselt)

Erkki Keldo
Energeetika- ja keskkonnaminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Marten Kokk
kantsler